

DIGIRAADIN KÄYTTÖ KOULUISSA JA OPPILAITOKSISSA

Ohjeita opettajalle

DIGIRAATI PÄHKINÄN- KUORESSA

- 1) Mikä on Digiraati?
- 2) Miksi Digiraati on olemassa?
- 3) Kenelle Digiraati on tarkoitettu?
- 4) Ketkä osallistuvat Digiraatiin?
- 5) Miten Digiraadin saa käyttöön?
- 6) Mitä Digiraadissa tapahtuu?
- 7) Verkkokoulutus raadin järjestäjille
- 8) Ihka oikeita esimerkkejä Digiraadeista

MIKÄ ON DIGIRAATI?

- Digiraati.fi on oikeusministeriön ylläpitämä osallistumisen alusta.
- Tarkoitettu lasten ja alle 29-vuotiaiden nuorten osallistumiseen ja kuulemiseen.
- Turvallinen alusta ja ohjeistettu tapa kuulla lapsia ja nuoria heille merkityksellisissä asioissa ja yhteiskunnallisissa kysymyksissä.
- Raadissa käydään ohjattua ja anonyymia keskustelua valitusta aiheesta, etukäteen sovittuna ajanjaksona, turvallisemman tilan periaatteita noudattaen.
- Raadin järjestäjä laatii keskustelusta julkisen loppulausuman ja välittää lasten ja nuorten näkemykset päätöksiä tekeville aikuisille.
- Käyttö on kaikille osapuolille maksutonta.
- Kehitystyössä on hyödynnetty tutkimustietoa lasten ja nuorten yhteiskunnallisesta osallistumisesta.

MIKSI DIGIRAATI ON OLEMASSA?

Lisää vuorovaikutusta eri-ikäisten ja eri taustoista tulevien kesken.

Tarjoaa hallinnolle valtakunnallisen ja digitaalisen alustan kuulla lapsia ja nuoria.

Edistää demokratiaa tarjoamalla lapsille ja nuorille yhdenvertaisen ja turvallisen tavan osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin päätöksiin.

Laajentaa ja syventää päättäjien ymmärrystä lasten ja nuorten näkökulmista ja tarpeista.

Edistää avointa ja läpinäkyvää päätöksentekokulttuuria raatien julkisilla loppulausumilla.

Kannustaa lapsia ja nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen ja osallistumiseen tarjoamalla kokemuksia ja tietoa yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta.

Vahvistaa vuoropuhelua lasten, nuorten ja päättäjien välillä.

Lisää yhteistyötä myös valtionhallinnon, järjestöjen ja muiden toimijoiden välillä.

DIGIRAATI ON OSA VALTION DEMOKRATIAPALVELUITA

Oikeusministeriön ylläpitämät sähköiset
demokratiapalvelut löytyvät verkosta
www.demokratia.fi

- maksuttomia,
- kaikille avoimia,
- esteettämiä ja helppokäyttöisiä,
- kaksikielisiä (suomi ja ruotsi),
- luotettavia ja tietoturvallisia

Digiraati.fi

kansalaisaloite.fi

hyvinvointialuealoite.fi

kuntalaisaloite.fi

lausuntopalvelu.fi

otakantaa.fi

puoluerekisteri.fi

KENELLE?

Digiraateja voivat järjestää yhteiskunnalliset toimijat, kuten:

Ministeriö

Hyvinvointi-
alue

Kunta

Virasto

Oppilaitos

Järjestö

Digiraatiin voivat osallistua alle 29-vuotiaat lapset ja nuoret

Määritellyt
osallistujat

Avoin
kaikille

Digiraadin
järjestäjä kutsuu
osallistujat mukaan

Rekisteröityneet
voivat pyytää pääsyä
raatiin

DIGIRAATI ERI TAHOJEN PALVELUKSESSA

Ministeriö

MIKSI?

Laajentaa ja syventää päättäjien ymmärrystä nuorten näkökulmista ja tarpeista. Harjoittaa ja aktivoi lapsia ja nuoria yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

MISTÄ?

Lapsia ja nuoria koskevista teemoista esimerkiksi osana lain, politiikkaohjelman tai strategian valmistelu-prosessia.

Kunta

MIKSI?

Vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta. Tuloksia voidaan hyödyntää mm. päätöksenteossa ja palvelujen kehittämisessä.

MISTÄ?

Esimerkiksi tarpeet ja kehitysideat koulu-ympäristöstä, harrastus-mahdollisuuksista ja nuorten palveluista.

Hyvinvointialue

MIKSI?

Auttaa kehittämään palveluja, jotka vastaavat paremmin lasten ja nuorten tarpeita.

MISTÄ?

Esimerkiksi nuorten tarpeista ja kokemuksista hyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä asioissa.

Oppilaitos

MIKSI?

Tukee oppijoiden osallisuutta ja demokratiakasvatusta sekä antaa mahdollisuuden vaikuttaa omaan kouluyhteisöön ja -ympäristöön.

MISTÄ?

Esimerkiksi kouluyhteisöön tai oppimisympäristöön liittyvistä aiheista.

Järjestö

MIKSI?

Tehokas työkalu lasten ja nuorten äänen vahvistamiseksi järjestötoiminnassa.

MISTÄ?

Esimerkiksi nuorten maailmaan ja elämään liittyvät näkemykset ja kokemukset, jotka liittyvät järjestön toimintaan, kehittämiseen tai vaikuttamiseen.

KETKÄ OSALLISTUVAT DIGIRAATIIN?

- Digiraati on suljettu keskustelu, johon lapset tai nuoret pääsevät mukaan rekisteröitymällä.
 - Osallistuja saa joko kutsun raadin järjestäjältä tai raadin järjestäjä/fasilitaattori hyväksyy osallistujan pyynnön liittyä raatiin.
- Digiraatikeskusteluja ohjaavat fasilitaattorit, jotka pitävät keskustelua yllä ja huolehtivat turvallisemman tilan periaatteiden noudattamisesta
- Keskusteluihin voi lisäksi osallistua kutsuttuna esimerkiksi tutkijoita, päättäjiä, työntekijöitä, viranhaltijoita.
- Osallistujien tiedot näkyvät vain palvelun ylläpidolle ja raadin järjestäjille (ei fasilitaattoreille). Muille osallistujille näkyy vain nimimerkki.

MITEN DIGIRAADIN SAA KÄYTTÖÖN?

Kaikki käyttäjät:

- Rekisteröidy palveluun, luo itsellesi käyttäjätili ja nimimerkki.
 - Opettajat ja oppilaat/opiskelijat voivat rekisteröityä Digiraatiin MPASSid-tunnuksella edellyttäen, että koulu/oppilaitos on liittynyt MPASSid:n käyttäjäksi.
 - Katso ohjeet: [MPASSid-kirjautumisen käyttöönottoon](#).
 - Jos MPASSid-kirjautumisessa on [ongelma](#), johtuu se todennäköisesti siitä, että koulutustoimija on rajannut MPASSid-kirjautumista palvelukohtaisesti vain tiettyihin palveluihin. Katso Opetushallituksen [ohjeet palvelun sallimiseen](#).

Raadin järjestäjä:

- Suorita maksuton verkkokurssi ”Digiraati lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen menetelmänä” ([eOppiva](#)).
- Hae oikeudet raatien järjestämiseksi Oikeusrekisterikeskukselta.

Fasilitaattori:

- Lähetä liittymispyyntö tai hyväksy saamaasi kutsu digiraatiin, jossa toimit fasilitaattorina.

MITÄ DIGIRAADISSA TAPAHTUU?

- Fasilitoitu keskustelu, jota käydään anonyymisti.
- Oppilaat/opiskelijat keskustelevat digitaalisella alustalla ennalta sovitusta aiheesta.
- Keskusteluilla on lyhyt taustamateriaali, joka johdattelee aiheeseen.
- Keskustelu voi olla koulussa/oppilaitoksessa 1–3 oppitunnin mittainen tai muun toimijan järjestämänä esim. 1–2 päivää tai 2–3 viikkoa.
- Digiraatien osallistujamäärä kannattaa pitää melko pienenä (esim. 15–25), jotta keskustelussa voidaan taata turvallisemman tilan periaatteet.
- Tarkoituksena on muodostaa raadista loppulausuma, joka julkaistaan aina palvelussa ja voidaan lisäksi välittää esimerkiksi päättäjille. Ulkopuolisille näkyy vain raadin yhdessä laatima loppulausuma.
- Koulussa/oppilaitoksessa digiraadin ja loppulausuman ympärille voi luoda teemaviikon ja siten ottaa osaksi opetusta laajemmin.
- Ulkopuolisille näkyy vain raadin yhdessä laatima loppulausuma.

RAADIN TOTEUTUSVAIHTOEHDOT JA MUISTILISTA

Opettaja järjestää ja fasilitoi raadin

- Suorittaa eOppiva-kurssin.
- Rekisteröityy palveluun.
- Hakee tunnukset.
- Perustaa raadin.
- Perehtyy Digiraadin hyvään toteutustapaan ja valmistelee raadin (aihe, taustamateriaali, mainokset ja raadeista viestiminen).
- Tutustuu turvallisemman tilan periaatteisiin.
- Informoi huoltajia (jos on arvioitu tarpeelliseksi).
- Ohjaa keskustelun digiraadissa.
- Laatii loppulausuman. Hyväksyttää sen keskustelijoilla ja julkaisee Digiraati-sivustolla.

Muu tahoj järjestää, opettaja fasilitoi

- Rekisteröityy palveluun.
- Liittyy raatiin (raadin järjestäjä lisää fasilitaattorin oikeudet).
- Perehtyy Digiraadin hyvään toteutustapaan ja turvallisemman tilan periaatteisiin.
- Informoi huoltajia (jos on arvioitu tarpeelliseksi).
- Ohjeistaa oppilasta/opiskelijaa rekisteröitymään MPASSid-tunnuksella ja keksimään itselleen nimimerkin.
- Hyväksyy oppilaiden/opiskelijoiden liittymispyynnöt raadin hallintänäkymässä.
- Ohjaa keskustelua digiraadissa.
- Laatii loppulausuman. Hyväksyttää sen keskustelijoilla ja julkaisee Digiraati-sivustolla.

Muu tahoj järjestää ja fasilitoi, opettaja ohjaa osallistumaan raatiin

- Ohjeistaa oppilasta/opiskelijaa rekisteröitymään MPASSid-tunnuksella ja keksimään itselleen nimimerkin, jonka perusteella henkilöä ei voida tunnistaa.
- Opettaja voi myös itse rekisteröityä Digiraatiin ja liittyä raatiin seuraamaan keskustelua (mikäli tästä on sovittu raadin järjestäjän kanssa).
- Muistuttaa oppilasta/opiskelijaa, mitä raadin aikana tapahtuu. Kannustaa osallistumaan keskusteluun kirjoittamalla omia ajatuksia sekä kommentoimalla tai peukuttamalla muiden kirjoittamia viestejä.
- Ohjaa oppilasta/opiskelijaa kommentoimaan tai peukuttamaan fasilitaattorien laatimaa loppulausumaa ennen sen julkaisua.

**JÄRJESTÄJÄ &
FASILITAATTORI**

Rekisteröityy palveluun

Suorittaa [e-oppiva –verkkokurssin](#)

Hakee oikeudet Digiraadin käyttöön

Perehtyy Digiraadin hyvään
toteutustapaan

Valmisteleo raadin (aihe,
taustamateriaali, mainokset ja
raadeista viestiminen)

ENNEN

Fasilitoi ja ohjaa keskustelua

Huolehtii turvallisemman tilan
toteutumisesta

RAADIN AIKANA

Laatii loppulausuman eli
yhteenvedon käydyistä
keskustelusta

Hyväksyttää sen keskustelijoilla ja
julkaisee Digiraati-sivustolla

Toimittaa sen eteenpäin päättävälle
tahoille

JÄLKEEN

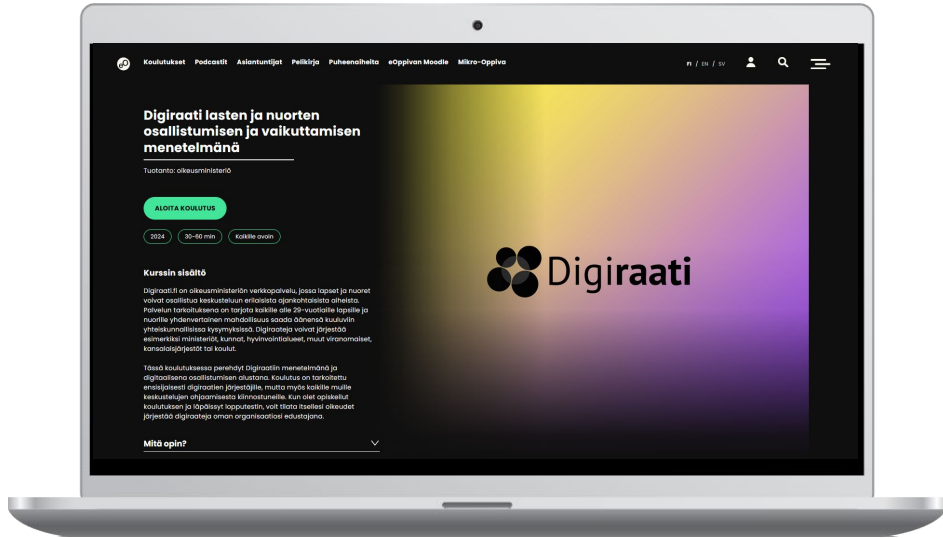
OSALLISTUJA

Rekisteröityy palveluun

Saa kutsun Digiraati-keskusteluun
tai pyytää päästä mukaan itseään
kiinnostavaan raatiin

Kirjoittaa keskusteluun omia ajatuksiaan
sekä kommentoi tai peukuttaa muiden
kirjoittamia viestejä.

Kommentoi tai peukuttaa
fasilitaattorien laatimaa
loppulausumaa ennen sen
julkaisua.

Digiraati lasten ja nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen menetelmänä -verkkokoulutus

- [Maksuttomassa eOppiva:n verkkokoulutuksessa](#) perehdyt Digiraatiin menetelmänä ja digitaalisena osallistumisen alustana.
- Koulutus on tarkoitettu ensisijaisesti digiraatien järjestäjille, mutta myös kaikille keskustelujen ohjaamisesta kiinnostuneille.
- Koulutuksen käytyäsi, voit tilata oikeudet järjestää raateja oman organisaatiosi edustajana.
 - ✓ Opit, miten Digiraati-alusta otetaan käyttöön ja miten raateja valmistellaan.
 - ✓ Tutustut Digiraadin turvallisemman tilan periaatteisiin.
 - ✓ Ymmärrät keskustelun ohjaamisen merkityksen ja tyylin.
 - ✓ Osaat laatia raadin loppulausuman.
 - ✓ Osaat opastaa Digiraati-fasilitaattoreita eli keskustelun ohjaajia.

OHJEET JA MUUT MATERIAALIT OPPILAITOKSILLE

Materiaalit löytyvät osoitteesta: www.demokratia.fi/materiaalipankki/

- Digiraadin käyttö kouluissa ja oppilaitoksissa - ohjeita opettajalle
- Fasilitaattorin ohje
- Digiraati turvallisemman tilan periaatteet
- Digiraati suunnittelumalli kanva opettajille
- Digiraati loppuraportti esimerkki kouluruokailu
- Digiraati tiedote lapsille ja nuorille
- Digiraati tiedote huoltajille
- Viestipohja tervetuloa digiraatiin

Kuvia:

- Digiraati Haluatko järjestää raadin?
- Digiraati osallistu ja vaikuta -kuva
- Eri kokoisia somekuvia

Tutustu myös: Digiraati – äänessä lapset ja nuoret (pdf)

IHKA OIKEITA ESIMERKKEJÄ DIGIRAADEISTA

AIEMPIEN DIGIRAATIEN AIHEITA

- Itsenäistyminen
- Yhteisöllisyys
- Someturvallisuus
- Yksinäisyys
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Kouluruokailu
- Rasismi
- Pride
- Demokratia
- Mielenterveys
- Uupumus
- Turvallisempi Suomi Yhteistyö oikeusministeriön demokratiayksikön kanssa
- Nuoret vaikuttamaan tulevaisuuden kutsuntoihin
- Nuorten ääni Kainuun hyvinvointialueella
- Digiraati kansallisesta ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmasta

Tekoäly ammatillisessa koulutuksessa

37

Opetushallitus

Tässä raadissa opiskelijat keskustelevat tekoälyn roolista kouluissa ja oppilaitoksissa. Raadin tuloksia hyödynnetään osana opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen valmistelemaa tukimateriaaleja kouluille ja oppilaitoksille. Materiaalien tavoitteena on kasvattaa tekoälyyn liittyvää ymmärrystä sekä tukea tekoälyn vastuullista ja turvallista käyttöä opetuksessa ja oppimisessa.

#Tekoäly #Digitalisaatio

Hei, mikä juttu tää vapettaminen oikein on?

53

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Vapettaminen on lisääntynyt valtavasti etenkin nuorten keskuudessa. Haluamme kuulla nuorten näkökulmia tästä ilmiöstä ja ymmärtää, miksi vapettaminen on niin yleistä.

Ulkonäköpaineet, 2.10.-10.10.

50

SPR Nuorten turvatalot

Punaisen Ristin Nuorten turvatalo järjestää syksyllä 2024 digiraatikeskusteluja nuorten kokemista paineista.

ILMOITTAUDU RAATEIHIN bit.ly/digiraati

Lokakuun raadissa keskustellaan ulkonäköpaineista.

Ei rasismille: Miltä näyttää antirasistinen Suomi?

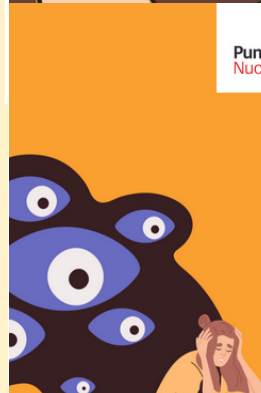
46

SPR Nuorten turvatalot

Tässä raadissa unelmoidaan antirasistisesta Suomesta. Raati on auki 7.2.-16.2.

Voit ilmoittautua mukaan osoitteessa bit.ly/digiraati

[Tarkastele loppulausumaa](#)

Maahanmuuttaja-taustaisten nuorten osallisuuden tukeminen

79

Nuorten Akatemia

Tervetuloa keskustelemaan maahanmuuttajataustaisten nuorten osallisuuden lisäämisestä ja harrastamisen esteiden purkamisesta! Pyydä kutsu Digiraatiin <https://urly.fi/3udQ>

[Tarkastele loppulausumaa](#)

Nuorten kokemat koulu- ja opiskelupaineet, 11.9.-20.9.

75

SPR Nuorten turvatalot

Punaisen Ristin Nuorten turvatalo järjestää syksyllä 2024 digiraatikeskusteluja nuorten kokemista paineista.

ILMOITTAUDU RAATEIHIN bit.ly/digiraati

Syyskuun raadissa keskustellaan koulu- ja opiskelupaineista.

[Tarkastele loppulausumaa](#)

Nuoret tulevaisuuden työelämässä

36

Nuorten Akatemia

Tässä nuorille tarkoitetussa raadissa keskustellaan työelämään liittyvistä kokemuksista, odotuksista, unelmista ja kysymyksistä. Keskustelu on auki 11.-20.9. Tervetuloa mukaan! Pyydä henkilökohtainen kutsusi raatiin tällä lomakkeella https://bit.ly/nuoret_ja_tyoelama

[Tarkastele loppulausumaa](#)

Mielenterveys: Millaista tukea nuoret kaipaavat mielenterveyteen?

90

SPR Nuorten turvatalot

Tässä raadissa keskustellaan siitä, milloin olisi syytä huolestua omasta tai läheisen mielenterveydestä. Mitä mielenterveyden matalan kynnyksen apu voisi olla? Millaista tukea nuoret kaipaavat mielenterveyteen? Raati käynnissä 8.3.-24.3. Ilmoittaudu osoitteessa bit.ly/digiraati.

[Tarkastele loppulausumaa](#)

Digiraati on oikeusministeriön ylläpitämä osallistumisen alusta, joka on tehty tiiviissä yhteistyössä kansallisen lapsistrategian, opetus- ja kulttuuriministeriön, nuorisoalan osallisuuden osaamiskeskuksen, Punaisen Ristin Nuorten turvatalon, Nuorten Akatemian ja Tampereen yliopiston ALL-YOUTH-tutkimushankkeen kanssa.

Digiraadin lapsiystävällisyyden kehittämiseen ovat osallistuneet myös SOS-Lapsikylä ja Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Itla.

Palvelun kehittämisestä vastaa oikeusministeriö ja teknisestä ylläpidosta vastaa Oikeusrekisterikeskus.

Käyttäjätuki: demokratia.ork@om.fi

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET